

СПРАВА «СМІЛЯНСЬКА ПРОТИ УКРАЇНИ» (CASE OF SMILYANSKAYA v. UKRAINE)

(заява № 46196/11)

Стислий виклад рішення від 21 листопада 2019 року

У січні 2011 року працівники міліції затримали заявницю одразу після того як її виписали з лікарні у зв'язку з перенесенням нападу на астму. Вона була поміщена до Харківського слідчого ізолятора (далі — СІЗО). Запобіжний захід у вигляді взяття заявниці під варту неодноразово продовжувався районним судом.

Перебуваючи під вартою, заявниця зверталася до адміністрації СІЗО та прокуратури з численними заявами про неналежні умови тримання під вартою та ненадання їй лікування у зв'язку з її захворюванням на астму, а також з проханням перевести її до іншої камери для некурців.

У березні 2011 року заявниці було призначено судово-медичну експертизу, за результатами якої у неї було виявлено низку захворювань, а лікування, згідно з твердженнями заявниці, їй не надавали. Клопотання заявниці про звільнення її з-під варти районний суд залишав без задоволення.

Кримінальну справу щодо заявниці було направлено до суду для розгляду по суті. З огляду на стан здоров'я заявниці у листопаді 2011 року суд обрав їй запобіжний захід у вигляді підписки про невиїзд, зазначивши, що заявниця потребувала лікування у спеціалізованому медичному закладі.

До Європейського суду з прав людини (далі — Європейський суд) заявниця скаржилася за статтею 3 Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод (далі — Конвенція) на неналежні умови тримання її під вартою та ненадання їй належної медичної допомоги, а також за статтею 5 Конвенції на свавільне тримання її під вартою під час досудового слідства, необґрунтованість постанов суду щодо продовження тримання її під вартою та на відсутність ефективної процедури для оскарження законності тримання її під вартою, а також неотримання відшкодування у зв'язку з цим.

Розглянувши скарги заявниці на неналежні умови тримання під вартою, Європейський суд звернув увагу на брак простору у тюремній камері заявниці, який поєднувався з іншими неналежними побутовими умовами. Європейський суд, посилаючись на свою практику в інших справах щодо України, констатував порушення статті 3 Конвенції.

Європейський суд також констатував порушення статті 3 Конвенції у зв'язку з ненаданням заявниці належної медичної допомоги, зазначивши, що державним органам влади було відомо про стан здоров'я заявниці з моменту її затримання, а результати судово-медичної експертизи підтвердили необхідність надання їй лікування. Європейський суд дійшов висновку, що надана заявниці медична допомога була неналежною і не супроводжувалася комплексною терапевтичною стратегією. У зв'язку з цим заявниця зазнала труднощів, які перевищують невідворотній рівень страждання, а її гідність була принижена.

Щодо скарг заявниці за пунктом 3 статті 5 Конвенції Європейський суд зауважив, що органи державної влади, не здійснюючи оцінку конкретних фактів ситуації заяв-

ниці та посилаючись по суті та постійно на тяжкість висунутих проти неї обвинувачень, продовжували строк тримання її під вартою під час досудового слідства на підставах, які не можуть вважатись «достатніми» та «відповідними», і констатував порушення пункту 1 статті 6 Конвенції.

Стосовно решти скарг заявниці за підпунктом «с» пункту 1 та пунктами 4 і 5 статті 5 Конвенції Європейський суд зазначив, що він розглянув основні юридичні питання у цій справі, тому немає необхідності у винесенні окремого рішення щодо прийнятності та суті цих скарг.

ЗА ЦИХ ПІДСТАВ СУД ОДНОГОЛОСНО

«1. *Оголошує* прийнятними скарги заявниці за статтею 3 та пунктом 3 статті 5 Конвенції;

2. *Постановляє*, що було порушено статтю 3 Конвенції у зв'язку з умовами тримання її під вартою у Харківському СІЗО;

3. *Постановляє*, що було порушено статтю 3 Конвенції у зв'язку з ненаданням їй належної медичної допомоги під час тримання під вартою;

4. *Постановляє*, що було порушено пункт 3 статті 5 Конвенції у зв'язку з необґрунтованим триманням її під вартою;

5. *Постановляє*, що немає необхідності розглядати питання прийнятності та суті скарг заявниці за пунктом 1 статті 5 Конвенції щодо свавільності її затримання та продовження строку її затримання з порушенням вимог Конвенції, її скаргу за пунктом 4 статті 5 Конвенції щодо неналежного розгляду національними судами її клопотань про звільнення з-під варти та її скаргу за пунктом 5 статті 5 Конвенції на відсутність у неї забезпеченого правовою санкцією права на відшкодування за свавільне тримання її під вартою;

6. *Постановляє*, що:

(а) упродовж трьох місяців держава-відповідач повинна сплатити заявниці 10 000 (десять тисяч) євро, які мають бути конвертовані в національну валюту держави відповідача за курсом на день здійснення платежу, та додатково суму будь-якого податку, що може нараховуватись, в якості відшкодування моральної шкоди;

(б) із закінченням зазначеного тримісячного строку до остаточного розрахунку на зазначену суму нараховуватиметься простий відсоток (*simple interest*) у розмірі граничної позичкової ставки Європейського центрального банку, яка діятиме в період несплати, до якої має бути додано три відсоткові пункти;

7. *Відхиляє* решту вимог заявниці щодо справедливої сатисфакції».